

ALLMOGE PÅ AUKTION

Över hela landet samlas nu glada auktionsbesökare för att bjuda i det fria eller bara njuta av en stunds samkväm bland äldre – och ibland lite nyare – föremål. Lantauktion i Dalarna kan fortfarande vara en fyndplats för den som söker orörda föremål med ålder. I Gagnef har tre auktionsförrättare hittat ett koncept för att locka besökare. De koncentrerar auktionerna till en vecka i juli och Gagnefs Auktionsvecka hålls nu för fjärde gången. Här gäller allmoge när den är som bäst!

Av INGE NILSSON Foto INGE NILSSON, MICHAEL HANSSON

Dalarna är ett intressant område för sommarauktioner om man söker orörda allmogeföremål. Utbudet kan verka stort men annat var det förr – och då menas med "förr" 1980-talet då priserna började stiga och efterfrågan på folkkonst ökade alltmer. Under högsäsong, det vill säga under semestertider, var det minst en auktion varje dag! Nu är det endast under Gagnefs Auktionsvecka man kan gå på auktion varje dag en hel vecka. De som var med på 80-talet minns de legendariska auktionerna på Bragehall under måndagarna. Därefter hölls auktioner hela veckan och successivt ökade de i antal framåt helgen. En sommar fanns det hela 20 auktioner att välja på

under en och samma lördag. Dessutom arrangerades även en riktigt stor auktion varje vecka på någon gammal släktgård med gott om högkvalitativt lössöre från 1600- till 1900-tal. Sådana auktioner kunde pågå i två dagar men dessa äger inte ens rum en gång per år numera. Å andra sidan kan det fortfarande dyka upp ovanliga saker i Dalarna, som ingen tidigare sett. Uppmaningen från auktionsförrättarna i dag lyder: "Släng aldrig någonting, inte ens det simplaste skräp innan vi har varit och hämtat – det som gått till tippen kunde kanske ha blivit det mest värdefulla på hela auktionen."

I år hålls auktionsveckan för fjärde året i rad i Gagnef under

perioden 16–22 juli i Bodarna, Östtjärna och Gräv där auktionsförrättarna har samlat ihop det bästa de hittat under sommaren. Som inspiration visar vi några föremål från förra årets auktioner. Välkommen till Dalarna! □

Detta hörnskåp med en vacker blå och fint sliten målning med endast en svag vitbrun kurbitsmålning från 1804 tyckte fler än en spekulant var charmigt. Så charmigt att priset steg till 32 000 kr i Östtjärna genom Auktionsbyrån Antikgömmen.

Dalmålningen från 1842 är uppfodrad på papp och inte i bästa skick, men motivet är intressant. Troligen är det ett Rättviksmålning. Oftast avbildas bara hästar men här finns kor, häst, får och getter. Motivet är ängelns budskap till herdarna om Jesu födelse. Versraden lyder: De himmelska härar med högan röst begynte med engelen sjunga, vilket är ett citat ur 1536 års psalmbok. Den kostade 9 000 kr i Östtjärna via Auktionsbyrån Antikgömmen.

Gunghästar har vi sett många men en gungorre är betydligt mer sällsynt. Den här har ålder och vissa stjärtpinnar är utbytta. Orren hörde till auktionens mest intressanta föremål och nådde priset 12 200 kr. Men vem var tokigast, han som betalade tolv tusen eller ägaren som först hade tänkt elda upp den? Saluplatsen var Peters Auktioner i Gräv.

En bra kubbstol är inte så vanlig på auktion numera men på auktionen i Vika utanför Mora i början av juli fanns minsann två stycken. Den på bilden kom från Grävberg och var daterad 1755. Förutom namn, årtal och initialer var den full av olika inröstningar både på fram- och baksidan. Kubbstolen klubbades för 4 000 kr genom Auktionsbyrån i Mora.

En halmkrona eller en så kallad oro av halmstrån och tygbitar hängdes fram vid jul och bröllop. Ibland hängdes den över vaggan och förknippades då ofta med hedniska fruktbarsriter. Kronan på bilden såldes av Dalarnas Auktionsbyrå i Bodarna för 600 kr och är typisk för trakten runt Leksand och Gagnef.

Miniseparatören Diabolo nr 10, 29 cm hög, var komplett och isärtagbar. Den var för verklighetstrogen för att enbart vara en leksak, eventuellt var det en försäljningsmodell? Auktionsbyrån Antikgömmen sålde den för 900 kr i Östtjärna.

På nutida selar finns inga selknän utan endast en metallring där remmar och skakel möts på hästens sida. Tidigare använde man selknä av trä eller av horn vilka ofta var vackert dekorerade. Detta selknä med trevlig dekor i form av ringar är daterat 1840 och såldes tillsammans med kruthorn och diverse för 325 kr hos Peters Auktioner i Gräv. Ringmönstret förekom redan under bronsåldern.

Trots att släden är ett sällsynt praktexemplar med svarvningar, målade rosor och årtalet 1862 kostade den inte mer än 1 050 kr på auktionen i Färnäs när Auktionsbyrån i Mora höll i klubban. Sitsen var borta och golvet var inte i bästa skick.

ALLMOGE PÅ AUKTION

Ingrid Larsdotter kanske damen hette som burit denna dräktväska eftersom initialerna *ILD* är broderade tillsammans med årtalet 1869. Den färggranna väskan kommer från Näs och kostade 400 kr på auktion i Gräv via Peters Auktioner.

På Peters Auktioner i Gräv fanns en stor samling med jaktredskap, bland annat fångst-saxar. Ovanligast bland jakt-föremålen var *uvbulvanen* av papier-maché som var något tilltufsad av kråkorna som attackerats av den och anfallit den. *Bulvaner* används för att locka fram kråkor vid kråkjakt. Lock-fågeln såldes för 1 050 kr.

Ålderdomligt ståndskåp med "glasstrutar". Måleriet känns lite "kluddigt" och är förmodligen senare. Troligen är det en inte så duktig Västerdalsmålare som 1790 har härmat Rättviksmåleri från omkring 1785–86. Klubban föll vid 7 000 kr i Östjärna via Auktionsbyrån Antikgömmen.

En kristningskasse av näver dekorerad med färgglada tygbitar hade två användningsområden: dels bar man barnet till dopet i kyrkan med den, dels användes den i hemmet som vagg och förankrades med ett rep i taket. Daterade dopkorgar är ofta från 1700-talet. Till korgarna användes även så kallade kassstickor med barnens namn och födelsedatum. Denna dopkasse klubades för 3 500 kr i Östjärna genom Auktionsbyrån Antikgömmen.

En vacker liten pottstol av ovanlig modell tillverkad av pinnar såldes tillsammans med några kardor för 225 kr hos Peters Auktioner i Gräv. Pottstolar som består av bräder i form av en fyrkantig låda är vanligare.